

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

In Genesis Enarratio

Chyträus, David

Vitebergæ

VD16 C 2625

III. Non omnia exempla Patrum imitanda esse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36126

Nec dubium est, Spiritum sanctum ideo tam prolixè hæc Bucolica & Coniugalia opera recensere, ut superstitiones opinionones omnium, qui Coniugium & officia Oeconomica aspernantur, refutaret.

IIII.

NON QVÆLIBET
exempla Patrum imitan-
da esse.

Errata & lapsus Sanctorum commonefaciunt nos de nostra infirmitate. Monent etiam semper Sanctos aliquid contagi trahere à moribus politicis earum gentium, inter quas uiuunt. Vsitata consuetudo fuit earum regionum tempore Iacob, ut uiri plures uxores simul ducerent, & uxores steriles maritis ancillas traderent, Hanc Iacob quoque secutus est, Nobis autem post promulgatam expressam prohibitionem diuinam, hæc priorum Patrum exempla, non congruentia cum regula uerbi diuini, nullo modo imitanda sunt, & uniuersaliter de Exemplis in conspectu sit hæc norma, Omnia Exempla piorum diuinitus comprobata, & CONGRVENTIA AD REGVLAM imitanda sunt, pro cuiusq; modo & uocatione.

Idem etiam de Bigamia cum duabus sororibus censendum est.

VI. De Mercede & compensatione
 laborum. Euripides οὐκ ἔστι μισθὸς ἀλλὰ τιμὴ, πόντος
 δ' ἄξιον μισθὸν φέρει.

Pertinet ad equalitatem seu iusticiam.

Etsi autem pij debita mercede sepius fruetur, tamen Deo curæ sunt, eisq; si non magna opattamen mediocria commoda suppeditantur, ut Comate fabula apud Ethnicos significatum est, Gen. 15. Deus inquit, Ego merces tua magna ualde.

NOMINA PROPRIA
 XXIX. & XXX.
 CAPITIS,

Vocabula Iacob, Aran, Laban, Nachor, supra
 exposita.

Rachel, id est, ouis.

Lia, id est, laboriosa.

Zelpha, id est, edax os.

Bala, id est, uetula.

Ruben, Ein Schawkind à ראה uidit בן filium.

Simeon, à שמע audiuit.

Leui, à לוי adhesit, sociatus est.

Iudas, à יוד confessus est.

Dan, à דן iudicauit.

Naphthali à נתל permutauit, peruertit נפתל
 permutatus. Es hat sich gewendet.

Hic debet recenseri natiuitas Ioseph, quæ incidit in 91 annum ætatis Iacob, ut constat ex numeris, qui Gen. 47. 41. 45. ponuntur, Sed per ὕσθητον πρῶτον pop prius Leæ filij recensentur, quod diligenter in huius capituli lectione considerandum est.

Gad à גַּד uel גַּד accinctus est ad prælium, infra Genesis 49. Accinctus præliabitur.

Gad sol fürher gehen.

Aser אֲשֵׁר beatus.

Mandragoras) in Ebræo דודאים Dudaim, nescitur quid sit.

Aliqui intelligunt de Solano, quod peculiari nomine Græcis σελύχνοσ ἀλακάκασος, Latinis Vesicaria, Officinis et Arabibus Alcaquengi corrupta uoce Græca, Germanis Iüdenkirschen dicitur.

De Mandragora uide Dioscoridem lib. 4. cap. 65. & lib. 6. cap. 16. & præcipuè Cordi in IIII. Dioscor. librum & caput 65. Germani Schlawkraut, Schlawbeer, grandem habet radicem, caulem procerum, folia ferè similia Solani, flores profert nigros, & post hos nigros fructus grandi acino uuae aequales, qui soporem efficiunt.

Isachar uel Isaschar יִשָּׂשכָר à שִׁבְרָה quod significat mercede conducere.

Zebulon à זְבֻלֹן cohabitauit.

Ioseph ab יִסְחָף collegit, congregauit, uel à יִסַּף in Hiphil יִסַּף addidit, auxit, adiecit.

Separa

Separa cunctas oves uarias.)

Pactum initium inter Laban & Iacob de re-
cede sic intelligendum est. Separat Iacob pecora
nigra & nigri coloris ab albis. Et socero Laban
& nigra dat separatim custodienda, Ipse autem
Iacob alba retinet hac conditione, ut pecora
coloris nascentia ex albis retineret. Hanc condi-
tionem libenter accipit auarus Laban, qui naturali
ordine existimat ex unicoloribus non posse multa-
culosa nasci. Sed Iacob naturam arte adiunxit
maculosas uirgas in conspectu pecorum concu-
tium proponit. Nam in omnibus animantibus
formae aut maculae imprimuntur foetibus tum
in imaginatione, tum ex uarijs obiectis animo
observantibus, non tantum in ipso ardore con-
ceptus, sed etiam post impregnationem. Et Aristoteles
lib. 3. Historiae animalium cap. 15. narrat aquas
pore conceptus potis mutari colorem uelleti.
Verba eius haec sunt.

μεταβάλλουσι δ' ἐνία τῶν ζώων τὰς χρο-
μᾶς τῶν ἑλιχῶν καὶ τὰς τῶν ὑδάτων μεταβάλλου-
σιν ἐνδα μὲν γὰρ λευκὰ γίνεται, ἐνδα δὲ μέλαινα
ταῦτα δὲ καὶ πορὶ τὰς ὀχείας ὄσιν ὑδάτα
λαχῶ τοιαῦτα, ἃ πίνοντα καὶ ὀχέουσα
τα μετὰ πλὴν πίνον μέλαινα τὰ
πρόβατα γίνονται τοῖς ἄρ-
νας ὅτι.